

63. Meddelelse fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Ved Statens Planteavlsudvalg.

Udsendt den 17. Februar 1916.

Stikkelsbærræberen og dens Bekæmpelse.

Stikkelsbærræberen er en Svamp, der viser sig i Maj—Juni paa de umodne Stikkelsbær og i Spidsen af Buskenes nye Skud som et kridhvidt, melagtigt Pulver; naar Bær og Skud er fuldt udvoksede, kan de ikke angribes. Ved Hjælp af det hvide Pulver (Stikkelsbærræberens Sommerform) spredes Svampen ved Mennesker og Dyr; Smitten overføres meget let, og man maa gøre Regning paa, at man altid fører Smitte med sig, naar man har rørt ved en smittet Busk. Smitten spredes saa godt som ikke med Vinden, derimod meget ofte med Torvekurve og anden Emballage. Denne yderst smitsomme Sommerform udvikles saalænge, der er voksende, friske, lysegrønne Skud til Stede paa Stikkelsbærbuskene.

Omtrent 10 Dage efter, at det hvide Pulver har vist sig paa Skud og Bær, afløses det af et tykt, hindeagtigt Lag af lysebrun Farve, lignende Handskeskind; denne Hinde, der let kan skræbes af med Neglen, bliver efterhaanden mørkebrun eller næsten sort. Dette er Svampens Overvintringsform; den findes paa Kviste og Bær Vinteren igennem, og herfra spredes Smitten i det følgende Foraar.

Stikkelsbærræberen kan — i Henhold til Iagttagelser, indsamlede i Aarene 1907—1915 — kun bekæmpes paa tilfredsstillende Maade ved Vinterbehandling efter følgende Regler:

1. Man maa sørge for, at der er god Plads rundt omkring alle Stikkelsbærbuskene; de maa aldrig staa saa tæt, at man ikke kan færdes helt rundt om dem. Gamle Buske og Buske, som staar under Frugttræernes Kroner, bør ryddes. Det fraaades at nedskære Buskene til Roden.

2. Om Efteraaret, straks efter Løvfaldstid, fjernes alt Græs og andet Ukrud, der findes inde i Buskene. Syge, tørre Bær, der sidder tilbage paa Buskene, afplukkes og brændes. Grene, der ligger langs Jorden, afskæres. Alle Skudspidser, som er sorte eller brune af Svampen, afskæres og brændes. Derefter graves Jorden omhyggeligt under og mellem Buskene, saaledes at nedfaldne Bær, Blade o. s. v. begravnes.

3. De saaledes rensede Buske desinficeres ved Oversprøjtning med Svovlkalk, Blaastensopløsning eller Kalkmælk. Svovlkalk tilberedes ved at blande den i Handelen gaaende Opløsning med 8 Gange saa meget Vand; Svovlkalk maa ikke bruges i Kobbersprøjter. Blaastensopløsning tilberedes ved at knuse 1 kg Blaasten, overhælde det i et Træ- eller Lerkar med noget kogende Vand, røre om med en Træpind, til alt er opløst, og derpaa fortynde med koldt Vand, til der i alt er 25 kg. Blaastensopløsning maa ikke komme i Berøring med Jærn eller Zink. Kalkmælk laves af 1 kg læsket Kalk, der røres ud i 10 kg Vand.

Sprøjtningen maa foretages med største Omhu, saaledes at alle Buskenes yderste Grene bliver gennemvædede. Den foretages bedst i Oktober-November og maa i hvert Fald være afsluttet, inden Knopperne begynder at bryde i April. Ved ondartede Angreb foretages to Sprøjtninger, en i Efteraaret, en anden i det tidlige Foraar. Sprøjtning foretages i stille Vejr, ikke i stærk Frost.

Denne Behandling maa gennemføres nøjagtig efter Forskriften i alle angrebne Haver og i hvert Aar, efter at Angrebet er opdaget. Enhver Haveejer bør bekæmpe Sygdommen, ikke blot for hans egne Stikkelsbærs Skyld, men ogsaa fordi enhver syg Have er en Fare for alle Nabohaver.

Indkøb af nye Stikkelsbærplanter bør kun ske i saadanne danske Planteskoler, der kan yde betryggende Garanti for, at Smitteoverførelse ikke kan finde Sted med de leverede Planter. Stikkelsbærplanter desinficeres ved Neddypning i 1—2 Minutter i Svovlkalk eller Blaastensopløsning af den ovenfor angivne Styrke; forud for Neddypningen bør Planterne efterses omhyggelig og alle mistænkelig udseende Skudspidser afklippes og brændes.

Bekæmpelse af Stikkelsbærræberen ved Sommerbehandling, naar Skuddene er i Vækst og derfor stadig udsatte for Smitte, er meget vanskelig. En hyppig gentagen Overpudring af Buskene med Svovlpulver (dette taales ikke af de gule Sorter) eller Sprøjtning med tynd Svovlkalkopløsning (1 Del til 50 Dele Vand; enkelte Sorter, som Whinhams Industry, kan taa 1 Del til 30 Dele Vand) kan dog være nyttig ved at hæmme en altfor hurtig Spredning af Sygdommen.